

Koffers Gepakt

– Verhalen van geëmigreerde Nederlanders

van Stefanie van Wijk

ISBN: 979-8-3233-6692-7

Independently published

Copyright © 2024 Stefanie van Wijk
Alle rechten voorbehouden.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Ghana	3
Japan	10
Ierland	19
Mexico	26
Sri Lanka	33
Australië	40
Brazilië	47
Italië	54
Ivoorkust	61
Indonesië	68
Polen	75
Colombia	82
Singapore	89
Portugal	97
Verenigde Staten van Amerika	106
Nieuw-Zeeland	114
Curaçao	122
Zambia	128
Tsjechië	136
Tips en tricks	144
Griekenland	145
Afghanistan	147
Bonaire	150

Italië	153
Duitsland	156
Dominica	158
Zwitserland	160
Verenigde Staten van Amerika	163
Noorwegen	166
Denemarken	169
Indonesië	171
Ierland	174
Contactgegevens	176
Dankwoord	179
Over de Auteur	180

Voorwoord

Wonen in de Verenigde Staten, dat was altijd mijn droom. Als tiener keek ik alles wat met het land te maken had. Van programma's als The Hills tot films als Thelma & Louise. Zelfs het volkslied zong ik luidkeels mee. Maar zulke dromen verdwijnen vaak langzaam naar de achtergrond. Pas toen een vriendin daadwerkelijk naar Amerika vertrok, begon het weer te kriebelen. Toch schrijf ik dit voorwoord niet vanuit The States, maar vanuit Duitsland. Angst, paniek, van alles hield me tegen om mijn Amerikaanse droom waar te maken. Maar in 2021 kreeg ik de kans om in ieder geval in het buitenland te gaan wonen. Ik vertrok die winter voor mijn werk naar het Duitse München.

Hoewel Duitsland niet mijn eerste keuze was, heeft het wonen in het buitenland mijn leven positief veranderd. Maar er waren ook heel wat hordes die ik in de eerste maanden moest nemen. Contact met andere Nederlanders in het buitenland hielp daarbij. Gesprekken op Facebook groeide uit tot de podcast Koffers Gepakt waarin ik met Nederlanders van over de hele wereld spreek. In eerste instantie voor mijzelf, maar inmiddels zijn de afleveringen al meer dan 33.000 keer gedownload. Als motivatie, om jezelf een hart onder de riem te steken of gewoon uit nieuwsgierigheid: de interesse in Nederlanders in het buitenland blijft bestaan. En ik ben enorm trots op alle bijzondere mensen die hun verhaal in de podcast wilden delen. Nog specialer is het daarom om dit boek te mogen schrijven. Want, verhalen genoeg. Dus waarom geen boek waarin de avonturen, valkuilen en dromen van Nederlanders in het buitenland centraal staan.

Dit boek is een afsluiting van het tweejarige podcast project. In negentien inspirerende interviews vertellen geëmigreerde Nederlanders eerlijk over hun leven in het buitenland. Ze werden verliefd op een Italiaan en verhuisden naar Rome, kregen een mooie baan aangeboden in Ivoorkust, verspreidden het evangelie in Zambia of maakten hun droom waar om na vele vakanties eindelijk in Indonesië te wonen. De verhalen nemen je mee naar alle uithoeken van de wereld. In een speciale passage delen nog eens twaalf Nederlanders hun tips en tricks.

Koffers Gepakt viert de durf en moed van Nederlanders die in het diepe sprongen om hun dromen waar te maken. Laat je inspireren en verwonder je. Net zoals ik deed tijdens het maken van dit boek.

Ghana

Patricia Zoer

“Het land ontwikkelt zich zo snel. Eerst was het zoeken naar Westerse producten en nu worden malls uit de grond gestampt. De Spar zat hier zelfs”, zegt Patricia, die sinds 2010 in het Afrikaanse Ghana woont. Na een half jaar vrijwilligerswerk en een vakantie wist ze het zeker: hier ga ik wonen. Ze kocht land en maakte een plan om binnen drie jaar te verhuizen. “Dat werden vijf jaar. Toen dacht ik: als ik niet ga, als ik ongeveer dertig ben, dan ga ik nooit. Ik hakte de knoop door en vertrok.”

Gammele taxi's

Het is 2001 als ze vrijwilligerswerk in Afrika wil doen. Frans sprak Patricia niet, dus het moest een Engelstalig land zijn. “Er was wel vrijwilligerswerk, maar de business was nog niet zo ontploft als nu. Via een organisatie kwam ik in Ghana, in het dorp waar ik nu nog woon: Banko in de Ashanti regio. Ik denk soms: waar je het eerste landt op dit continent, blijft je als plek trekken.”

Ze woonde een half jaar in een gastgezin. Patricia: “Ik was de eerste witte persoon in het dorpje. Het was een tijd vol belevenissen en avonturen. Heel anders dan nu.” Ze noemt het een andere wereld. “Als je wilde bellen moest je naar de grote stad. Dat ging met hele gammele taxi's met vaste routes, ze rijden hier als bussen. Maar het kon ook goed zijn dat er geen taxi kwam. Het was een enorme cultuurshock: zoiets anders. Ik had dat allemaal nog nooit meegemaakt. Mensen vinden het nu nog een cultuurshock, maar ik ben blij dat ik het begin 2000 heb mogen meemaken. Toen het heel erg back to basic was.” Toen het einde van haar vrijwilligerswerk naderde, wilde ze niet terug naar Nederland. Patricia: “Ik vond het zo fijn hier. Het is een prachtige omgeving, tussen de rotsachtige bergen. Iedere keer als de zon er opvalt, heb je een ander uitzicht. Ik vind het een veel aardser gevoel. Dat is niet overal in Ghana zo, de hoofdstad is heel modern.” Toen bijna twee jaar later een vakantie ook enorm beviel, kocht ze in 2005 land aan.

Guest House

Patricia wilde graag verhuizen, maar wist niet goed hoe. “Je kunt nu online werken, toen kon dat nog niet. Ik werkte als winkelmanager en kon mijn werk niet meenemen. Aan de kust waren altijd veel toeristen, maar dat vond ik niks. Ik dacht ook een tijd na over weggaan uit het dorp. Het was leuk en gezellig, maar de wc was bijvoorbeeld echt een gat in de grond. Je liep met een wc-rol onder je arm en iedereen vraagt waar je heengaat. Ook was je als witte best een bezienswaardigheid in het dorp. Je wilt daar weleens aan ontsnappen. Uiteindelijk koos ik toch voor Banko met het idee een Guest House te starten waar mensen zich vrij en thuis voelen en waar we leven met de natuur en de seizoenen.”

In 2011 opende het Guest House, dat al ruim tien jaar bestaat. “Het is kleinschalig, je kunt hier echt even op adem komen. Het Guest House heeft ook een sociale missie in de regio. We bieden accommodatie, organiseren tours en plaatsen vrijwilligers in Banko.”

Veranderd

In al die jaren is er veel veranderd. Niet alleen qua werk, maar ook op persoonlijk gebied. “Ik ben moeder van twee kindjes: Tetey en Lucy. Zij zijn hier geboren in het lokale ziekenhuis. Ik moest laatst geopereerd worden en toen gingen mensen in Nederland ervan uit dat ik daarvoor naar de grote stad zou gaan. Maar, nee. Ik wilde dichtbij huis zijn. Een vriendin van mij is verpleegkundige in het ziekenhuis hier en vertelde dat er een goede chirurg zit. Ik had haar wel even gevraagd of ik niet naar een privékliniek moest”, geeft Patricia glimlachend toe. “Het was echt heel eng hoor, maar in Nederland zou ik dat ook hebben. Ik denk wel dat ik door een andere bril kan kijken. Ik zie heus wel dat sommige dingen naar Westerse maatstaven niet oké zijn maar ik zie ook wat wel goed gaat. De arts was goed, de anesthesist ook, hoe het ziekenhuis verder gemanaged wordt is een tweede.”

Patricia komt bijna nooit meer in Nederland. “Ik zou niet weten hoe ik weer terug kan gaan. Wat zou ik moeten doen? Ik vind het ook extreem kostbaar dat mijn kinderen hier opgroeien. Het familiesysteem is bijvoorbeeld veel beter hier. Mensen helpen elkaar, ook in armere gebieden waar ik woon. Dingen kunnen tegenvallen zoals een cacao oogst. Als ik dan zie hoe mensen voor elkaar klaarstaan: die mentaliteit is heel erg fijn. Dat is ook wat mij in eerste instantie aantrok. In Nederland kende ik mijn burens niet eens.”

In Ghana is Patricia veel buiten. “Mijn tuin is een grote planten- en bloemenzee met vlinders en vogels. Dat staat trouwens haaks op het stereotype van Afrika. Dan zie je veel safari en droogte. Ghana zit boven de evenaar dus qua landschap lijken we meer op wat als typisch Zuid-Amerikaans wordt gezien. Heel veel planten hier zijn hetzelfde als in Suriname.”

Missie

Het is voor Patricia belangrijk dat mensen weten hoe het echte Ghana eruitziet. “Jaren terug schreef ik voor een cursus webteksten over mijn missie en mijn visie. Die is niet veranderd. Ik wil dat mensen die hier komen het echte Ghana beleven en niet alleen gaan voor alle toeristische attracties. Mensen moeten als ze weggaan het idee hebben dat ze het land een beetje hebben leren kennen.” Dat doet ze als host in het Guest House samen met een heel team. “Met een lokale gids ga je op pad om van alles te zien, maar je wordt ook veel meegenomen in het lokale leven met bijvoorbeeld een kookworkshop.”

Patricia moet lachen als ze aan haar favoriete gerecht denkt: “Ik heb net mijn buik volgegeten aan Waakye. Dat is witte rijst die je kookt met bruine bonen, pittige saus en avocado. Ik heb er veel te veel van gegeten, maar het is ook heel erg lekker.” Ook het bekende Afrikaanse gerecht Fufu staat vaak op het menu. “Er is een liedje van een Ghanese rapper die zegt: ik was in Italië en er was pasta, maar als ik geen Fufu op heb dan heb ik niet gegeten.”

Met het gebruik van vooral lokale producten vindt Patricia het belangrijk om bij te dragen aan duurzaamheid. En ze is op meerdere vlakken maatschappelijk betrokken. “We waren als Guest House altijd al sociaal maatschappelijk bezig en zijn inmiddels onderdeel van een stichting. Naast het Guest House zijn we ook een vrouwen centrum begonnen: een onderwijscentrum. Het is praktisch onderwijs met als doel om veel verschillende takken onderwijs aan te bieden. Verschillende stromingen dus. We hebben onder andere een naaiatelier en een kapsalon. Dat doen we expres, want Ghana is qua vrouwenemancipatie niet vooraanstaand dus we willen de mannen in het dorp mee hebben. Als je meteen begint met een opleiding tot elektricien staan mannen niet te springen dus beginnen we met traditionele vrouwenberoepen en breiden we dat beetje bij beetje uit.”

Daarbij vindt ze het belangrijk dat er niet gedacht wordt vanuit een Westerse opvatting. “Toen ik hier begin 2000 kwam wilde ik arme mensen helpen. Inmiddels weet ik dat mensen hier geen hulp nodig hebben zoals ik dat toen bedoelde en zoals veel mensen nog steeds denken dat mensen geholpen moeten worden. Als je hier komt en denkt dat je de wereld even gaat redden, maak je geen vrienden.” Naast haar werk rondom het Guest House helpt Patricia ook Nederlandstalige bedrijven, scholen en instellingen bij het uitzenden van mensen naar Ghana. “Ik biedt programma’s aan wat de integratie en impact van deze mensen verbetert.” In het vrouwen centrum plaatsen we vrijwilligers, maar niet om les te geven want dat kunnen mensen hier zelf ook. Dat je uit Europa komt betekent niet dat je alles beter weet of dat het in Ghana zo moet gaan als in Nederland. Soms ontbreekt het hier aan middelen, maar mensen zijn niet achterlijk.”

Verbetering

Patricia vindt het lastig, want sommige Westerse zaken zijn wel degelijk een verbetering. “In de straat waar ik woon hebben we jaren op asfalt gewacht. Dat is vooral in het droogseizoen fijn, anders is je huis constant rood van de stof. Bijna twee jaar terug is dat gebeurd en daar was iedereen heel blij mee. Anders ben je continu aan het hoesten, dat is niet goed voor je longen. Maar nu hoor je mensen die op Instagram foto’s zien zeggen dat het zonde is, omdat het authentieke Afrika weggaat.

Maar wat wordt er sowieso bedoeld met het authentieke Afrika? Het continent bestaat uit 53 landen. Maar we hoeven niet helemaal Westers te worden, want dat heeft ook nadelen. Het dieet van mensen verandert bijvoorbeeld en dat is heus niet altijd oké. Aan de andere kant: Europa heeft ook een ontwikkeling doorgemaakt, waarom mag een Afrikaans land dat niet. Daarmee verlies je echt je identiteit niet, dat gaat niet over een dag ijs. Er wonen hier 20 miljoen mensen, het karakter verandert niet op een dag.”

Japan

Dex van Hunen

“Het was een bizar hete zomer”, verzucht Dex. Als we elkaar spreken is het begin september. “Ik las dat het de afgelopen dagen niet onder de 30 graden is geweest. Zelfs mannen kochten parasols. Dat was de grote hit hier. Die hebben een speciale curve en bruine en navy-kleuren. Ze waren wel drie keer zo duur.” Sinds 2016 woont hij fulltime midden in Tokio. Maar eigenlijk woont hij op en af al zo’n dertien jaar in de Japanse hoofdstad. “Ik was hier in 2004 voor het eerst en ben steeds teruggekomen. Na mijn eerste bezoek wilde ik niet meer in Nederland wonen. Ik moest weg, ik kon het niet meer”, legt hij uit.

Manga

Als een schoolvriendin vertelt Japans te leren wordt het zaadje bij Dex gepland. Het is 2002 en hij zit in havo 4. Om hem heen is er veel interesse voor manga: Japanse strips. “Dat werd als heel cool gezien. Dat vond ik absoluut niet. Een vriendin van mij die er wel heel erg van hield, begon op een dag met *konichiwa*. Het Japanse woord voor hallo. Ze vertelde Japans te leren en begon dat er zo in te schrijven dat ik dacht: ik ga het ook leren. De taal klonk ook leuk. En hoe meer ik over de taal en het land zelf las hoe boeiender ik het vond.”

Het idee ontstond om na zijn middelbare school een tijdje naar Azië te gaan. Dat vond zijn moeder prima. “Zolang het maar niet Amerika is”, zei ze. Er waren veel *high school shootings* in die tijd”, legt Dex uit. “Ik wilde eerst naar China, maar dat kon toen niet. Toen werd het Japan.”

“Hallo, ik ben meneer Smith”

Met dertien andere Nederlanders – verspreid over het hele land – begon hij aan zijn avontuur. Hij woonde in Kamakura, een uurtje van Tokio. “Ik zat een jaar lang bij een gastgezin. Daar ging ik naar school en draaide ik mee in het dagelijkse leven. Het was zo bizar als ik er nu op terugkijk. Ik had mezelf wijsgemaakt dat ik een gesprek kon houden in het Japans. Nou, nee. Ik leerde met een cd en die gesprekken waren: hallo, ik ben meneer Smith, wie ben jij? Niemand spreekt zo. Ik kon niemand verstaan”, Dex moet lachen als hij eraan denkt.

Meteen na aankomst kwam de cultuurshock. Dex: “De eerste week kon ik niks eten. Ik had last van paniekaanvallen en dat daardoor weinig. Ik viel dat jaar vijftwintig kilo af.” Omdat hij geen problemen verwachtte met de taal, was het een juist een klap dat dit wel het geval was. “Ik begreep niets, maar ik dacht: als zij mij maar begrijpen. Ik deed mijn best om gesprekken aan te gaan en dan concentreerde ik me op de woorden en niet op de grammatica. Dat werkte wel, maar ik was elke dag zo moe. Ik had ook weinig tijd om alles te verwerken. Een land als Japan is zo anders dan bijvoorbeeld Frankrijk of Engeland. Je moet je aan alles aanpassen. En zoveel dingen worden niet gezegd. Ik focuste me zo erg op het communiceren dat ik veel andere dingen vergat.”

Als eerste in bad

De Japanse cultuur zit vol met strenge regels. Maar die regels zijn voor buitenlanders vaak erg onduidelijk, zo leerde Dex al snel. “Net voor mijn vertrek kwamen er wat dingen aan het licht. Ik wist niet dat ik na twee weken niet meer als eerste in bad mocht.” Dex legt het uit: “Als gast mag je als eerste in bad. Maar ik wist niet wanneer die gratie – die honeymoon – ten einde kwam. Ik had allemaal faux pas gemaakt zonder het te weten. Thuis, maar ook op school. Vrienden waren er wel open over: dit kun je wel en dit kun je juist niet doen. Dat was goed, dat was fijn.”

In zijn gastgezin – zoals het verhaal over het bad al doet vermoeden – waren ze minder duidelijk over wat wel en niet gepast is. Dex: “Mijn gastmoeder ontplofte tegen mij: Al sinds augustus was ik al jouw vieze onderbroeken, na lunch laat je kruimels rijst achter en je gaat in bad zonder dat de vader eerst gaat. Hoe durf je!, zij ze er nog achteraan. En dan ben je dus net achttien geworden en vraag je je echt af wat je precies fout hebt gedaan. Ik hielp in huis met allerlei klusjes. Maar er speelde ook van alles in dat gezin. De zoon was verwend. Toen hem een keer nee werd gezegd, sloeg hij zijn moeder. In het gezicht, waar iedereen bij was. Ik werd boos en zei er wat van. Je slaat je ouders niet! Daarna begon die hele ontploffing van de moeder tegen mij. Ik moest het dus ontgelden.”

Prullaria

Dex vond het lastig om uit te vinden wat de culturele regels waren. Toen de vader de dag voor zijn vertrek terug naar Nederland bij hem kwam werd het nog onduidelijker. “Ik was mijn koffer aan het inpakken en hij kwam bij me zitten. Het speet hem wat er gebeurd was, dat had niet gemogen. Hij gaf me ook iets. Ik wist niet goed of ik het open kon maken waar hij bij was, dus ik wachtte tot ik de volgende dag in de trein zat. Zo’n prullaria dacht ik eerst. Het is een oude stad vol met typische tempels dus ik dacht een beschermengeltje ofzo. Ik opende het pakketje en zag goud. Ik was meteen verbaasd. Ik pakte het verder uit en het was een stuk goud. Zo’n tablet.”

“Moet ik hem nou bedanken? Of juist niet, want dat is niet discreet. Maar als ik niets zeg dan ben ik ondankbaar: ik wist niet wat ik moest doen. Uiteindelijk stuurde ik een email: "Ik wil je erg bedanken voor het gesprek op de laatste dag en je geste". Daar reageerde de vader goed op. Maar of dat de juiste reactie was weet ik nog steeds niet. Er zijn zoveel ongeschreven regels in Japan.”

Ik moest weg

Bij terugkomst in Nederland kon Dex moeilijk aarden. Hij kon zich slecht identificeren met de mensen om hem heen en was enorm veranderd. “Ik was letterlijk en figuurlijk een ander mens geworden. Doordat ik 25 kg was afgevallen, herkende niemand me. Vrienden liepen langs me heen. Gelukkig had ik dertien andere vrienden die ook net terug waren uit Japan. We deelden dezelfde ervaring. We spraken ook toen we in Japan waren met elkaar af. Dat was heel fijn, we waren heel close. Als je terug in Nederland bent, is er een groep die klaar is met Japan en een groep die er nog wat mee wil doen. Een aantal konden hun Nederlandse leven weer oppikken. Daar ben ik soms jaloers op. Ik kon dat niet, ik moest weg. Ik wilde niet meer in Nederland wonen.”

Dex ging op zoek naar manieren om terug te gaan. “Holiday visas, scholarships; ik belde met de ambassade voor mogelijkheden. Ik vond een opleiding waarmee ik naar Japan kon op de Hogeschool van Amsterdam. Begin 2007 ging ik weer naar Japan. Vanaf toen deed ik van alles om in Japan te zijn. Vakanties, meehelpen vertalen tijdens een studiereis, stages, werken als model, een studie van een half jaar. In 2010 verhuisde ik naar Japan om te gaan werken voor Audi. Dit heb ik vier jaar gedaan, daarna vertrok ik naar Duitsland om uiteindelijk twee jaar later weer in Japan terug te komen”, vertelt Dex.

